

Θασίων

διμηνιαίο περιοδικό της Θάσου

gh

ΤΙΜΗ: 7 €

Για να ξέρεις προς τα πού αρμενίζει το νησί σου...

• ΕΤΟΣ Α • ΘΑΣΟΣ • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016 • ΤΕΥΧΟΣ 5

Θασίων η

διμηνιαίο περιοδικό της Θάσου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ: Ο «τυφλός» δικαστής και ο «μουγγός» κρατούμενος της χούντας	3
Αποφράδα μέρα για τη Θάσο η πυρκαγιά της 10ης Σεπτεμβρίου. Στάχτη έγιναν 70.00 στρέμματα	5
Συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Θάσου	12
Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός Θάσου: Γιορτή Μελιού 2016	14
Διμερίδα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στη Θάσο στη μνήμη του Δημήτρη Έλληνα	16
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΟΣ: Σε δρομολόγια το νέο απόκτημα της Ενεργειακής με το όνομα Energean Wave	17
Ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016	18
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΙΔΗΣ: Το Μετόχιο της Ιεράς Μονής Κουτλουμουσίου στο Κάστρο (1774-1927)	21
ΤΟΝΙ ΚΟΖΕΛΙ: Νόμος του Κρασιού (Γλεύκος Μηδέ Οίνον)	28
ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΕΡΑΚΟΥΔΗΣ: Χρυσοί τέσσερις Έλληνες φωτογράφοι με άρωμα	32
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Δολιοφθορείς ηθών	34
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ: Πάσπορτκοντρόλε (διήγημα)	37
Περιοδική εκθεση στο Αρχαιολογικό Μουσείο Καβάλας: «50 χρόνια Αστεριξ - Ο Αστεριξ από τη Νεάπολη στους Φιλίππους	42
ΘΕΜΙΔΑ ΖΗΔΡΟΥ: Καλημέρα σας!!!	44
π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Τα Λιμενιώτικα καρνάγια (ποίημα)	46
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ: Τα τρένα (ποίημα)	47
ΡΟΔΟΥΛΑ ΔΑΓΚΑΛΑΚΗ: Βράδι στη βροχή (ποίημα)	47
ΚΟΥΚΙΔΕΣ... ..	49
ΠΑΝΤΕΛΗΣ Μ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ: Οι πειραταί και η Θάσος	54
ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΕΡΑΚΟΥΔΗΣ: Τα Θασίτ'κα	69

Θασίων ΓΗ

διμηνιαίο περιοδικό της Θάσου

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΕΡΑΚΟΥΔΗΣ

ΕΔΡΑ: ΠΟΤΟΣ 64002 ΘΑΣΟΣ

ΤΗΛ. 25930 52987

ΚΙΝΗΤΟ 6977 946257

e-mail: thasiong&otenet.gr

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΠΟΛΙΤΑΚΗΣ

Κλείτου 10, Καβάλα, τηλ. 2510 838321

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡ. ΛΟΓ/ΜΟΥ 26094547481

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ: 40 €

ΔΗΜΟΣΙΟ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ: 100 €

ΕΥΡΩΠΗ-ΑΜΕΡΙΚΗ: 70 €

*Με ένα απλό τηλεφώνημα
στο 25930 52987 ή στο 6977 946257
μπορείτε να γίνετε συνδρομητής
στο διμηνιαίο περιοδικό της Θάσου*
ΘΑΣΙΩΝ ΓΗ

Ραχώνι,
Φεβρουάριος 1920.
Φωτ. αρχείο
Αναστασίας Ν.
Δρομπαλή

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κωδικός Θάσου 25930

ΔΗΜΟΣ ΘΑΣΟΥ 23918 & 23118

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ

Λιμένα 22.222

Παναγίας 61.203

Θεολόγου 31211

Ποτού 53.194

Λιμεναρίων 51.235

Καλλιράχης 91.211

Κτηνιατρείο Θάσου 22.113

ΙΚΑ Λιμένα 22.128

ΙΚΑ Καβάλας 2510.250564

Κέντρο Υγείας Πρίνου 71.101

Αστυν. Τμήμα Λιμένα 22.500

Σταθμός Λιμεναρίων 51.111

Λιμεναρχείο Θάσου 22.106

Λιμενικός Σταθμός Πρίνου 71.390

Λιμενικό Φυλάκιο Λιμένα 22.355

Φυλάκιο όρμου Πρίνου 71.290

Λιμεναρχείο Καβάλας 2513505430

Πυροσβεστική Θάσου 23.199

Υδρευση Θάσου (ΔΕΥΑΘ) 24025

ΚΕΠ Λιμένα 23.664

ΚΤΕΛ Θάσου 22.162

ΚΤΕΛ Καβάλας 2510.222294

ΓΕΦ Θάσου 2593 359142

Δασαρχείο Θάσου 2313309799

Δασονομείο Ποτού 51.237

Ειρηνοδικείο Θάσου 22.777

ΙΚΤΕΟ Θάσου (Αστρίς) 25930 55020

Ταχυδρομείο Λιμένα 22.114

Ταχυδρομείο Λιμεναρίων 51.296

Ταχυδρομείο Πρίνου 71.200

Τράπεζα Πειραιώς Λιμεναρίων 51.382

Ολυμπιακή 2510225577, 223622

Αεροδρόμιο Χρυσούπολης

. 2591053271, 2591053372

Α.Ν.Ε.Θ. 22.694

ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΟΥΤΛΟΥΜΟΥΣΙΟΥ ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΟ (1774-1927)

Η ΒΡΥΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΟΥ

(ΜΕΡΟΣ 5^ο)

Γράφει ο Γιώργος Αυγουστίδης

Στη σημερινή δημοσίευση θα αποφύγουμε τη κουραστική παράθεση εγγράφων τα οποία έχουν σχέση με την παρουσία του μετοχίου της Ιεράς Μονής Κουτλουμουσίου στην περιοχή του Κάστρου. Αφορμή γι' αυτό μας έδωσε η αναφορά σε έγγραφο για την καλλιέργεια πηγής, από την οποία ανάβλυσε πλούσιο και δροσερό νερό.

Από τα πανάρχαια χρόνια, οι άνθρωποι ανέπτυξαν τεχνικές για τη συγκέντρωση, την αποθήκευση και τη διανομή του. Εκτός από τη συλλογή του βρόχινου νερού, οι κρήνες (βρύσες) σκοπό είχαν τη συγκέντρωση και τη διανομή του νερού από μια πηγή, έναν αγωγό, κ.λπ. Ήταν πολύ διαδεδομένες, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε όλη τη Μεσόγειο. Στην αρχαία Ελλάδα, οι κρήνες αρχικά ήταν απλοϊκά σκαμμένα κοιλώματα σε πέτρα κοντά στην πηγή, τα οποία σταδιακά απέκτησαν θρησκευτικό χαρακτήρα. Γνωστές ήταν η Εννεάκρουνος και η Κλεψύδρα στην Αθήνα, η Κασταλία στους Δελφούς, η Ιαλυσός στη Ρόδο, η Γλαύκη και η Πειρήνη στην Κόρινθο κ.ά. Στην αρχαία Ρώμη υπήρχαν οι δημόσιες κρήνες, όπως και τα «νυμφαία», κρήνες όπου το νερό ανάβλυζε από κάποιο γλυπτό. Στο Βυζάντιο συναντάμε τη «φιάλη», την κρήνη στην αυλή των μοναστηριών, με διάκοσμο έντονα επηρεασμένο από την ορθόδοξη χριστιανική παράδοση.

Οι άνθρωποι πίστευαν ότι το νερό ήταν ευπρόσβλητο από «κακές» δυνάμεις και για να το αποκτήσουν και να το διαχειριστούν κατέβαλαν υπεράνθρωπες προσπάθειες. Όλα τα παραπάνω εκφράστηκαν μέσα σε δοξασίες και μυθολογίες για υπερφυσικούς φύλακες των νερών, φτερωτούς δράκους, δαίμονες, τέρατα και φίδια, όπως για παράδειγμα η Λερναία Ύδρα που σκότωσε ο Ηρακλής. Οι δοξασίες αυτές επηρέασαν και το διάκοσμο της υπαίθριας κρήνης, με συμβολικά και αποτρεπτικά μοτίβα όπως δράκοι, αετοί, φίδια, λιοντάρια, γοργόνες κ.ά. Οι ανατολικές επιδράσεις στο διάκοσμο εκφράζονται με πεντάλφες, κυπαρίσσια, γλάστρες, ανθέμια, ρόδακες, δέντρα της ζωής με δυο αντικριστά ζώα φύλακες, κ.ά. και οι δυτικές επιρροές με μεγάλα εύπλαστα και ευκίνητα ανθοφόρα ή φρουτοφόρα αγγεία, αχιβάδες, φυτικές συνθέσεις κ.ά. Υπάρχουν και θρησκευτικά σύμβολα: σταυροί, χερουβείμ, κ.ά. που «προστατεύουν το νερό, την πηγή της ζωής, από τα κακά πνεύματα». Δημιουργοί των κρηνών ήταν οι παραδοσιακοί τεχνίτες της πέτρας, από διάφορες περιοχές της Ελλάδας ονομαστές για τα σινάφια (ή ισνάφια) των μαστόρων, όπως η Ήπειρος, η Δυτική Μακεδονία, η Αρκαδία και κάποια

νησιά του Αιγαίου. Οι μάστοροι ήταν οργανωμένοι σε ομάδες από 5-10 άτομα και έφταναν σε μεγάλα μπουλντούκια τους 100. Υπήρχαν όλες οι ειδικότητες: χτιστάδες, νταμαρτζήδες, λασπητζήδες, κουβαλητάδες, πελεκάνοι, λιθοξόοι, σοβατζήδες, μαραγκοί, κ.ά. Ταξίδευαν όπου έβρισκαν δουλειά τους ανοιξιάτικους και καλοκαιρινούς μήνες, και διατηρούσαν την παράδοση της οικοδομικής τέχνης, παρόλο που δέχονταν παραγγελίες για σχέδια και επομένως επιδράσεις στην τεχνική τους.

Πολλές πηγές στη χριστιανική λατρεία ενσωματώνονται στην εκκλησία ως αγίασμα με την ονομασία «ζωοδόχος πηγή», χαρακτηριστικό παράδειγμα στη Θάσο αποτελεί η πηγή που βρίσκεται εσωτερικά στο βόρειο τοίχο του καθολικού της Παναγούδας Μαριών. Ο περίτεχνος διάκοσμος, ο σοφός τρόπος της ενσωμάτωσής και το ήσυχο κελάρυσμα του νερού επιτείνουν την κατανυκτική ατμόσφαιρα με το λιγοστό φως της εκκλησίας.

Οι κρήνες αποτελούσαν και αποτελούν μνημεία του λαϊκού μας πολιτισμού. Δυστυχώς, το σοβαρό έλλειμμα στην παιδεία μας σε συνδυασμό με την λαίλαπα της τεχνολογικής και ηλεκτρονικής επέλασης, οδήγησαν στον αφανισμό των μνημείων αυτών της λαϊκής μας τέχνης. Στα χωριά της Θάσου μέχρι τη δεκαετία του 1970 σώζονταν πολλές και περίτεχνες κρήνες από τις οποίες έπαιρναν πόσιμο νερό οι χωριανοί, από αυτές σήμερα ελάχιστες διασώζονται σιωπηρές και άνυδρες περιμένοντας στωικά το τέλος.

Το Φεβρουάριο του 2016 επισκέφτηκα την περιοχή του μετοχίου της Ιεράς Μονής Κουτλουμουσιού με τους φίλους Δ. Κυριατζίδη και Παρασκευά Λουκούμη με την ελπίδα να είχαν απομείνει στοιχεία από τις κτιριακές εγκαταστάσεις. Την πρώτη απογοήτευση διαδέχτηκε η ευχάριστη έκπληξη από τον εντοπισμό της

Η είσοδος της πηγής

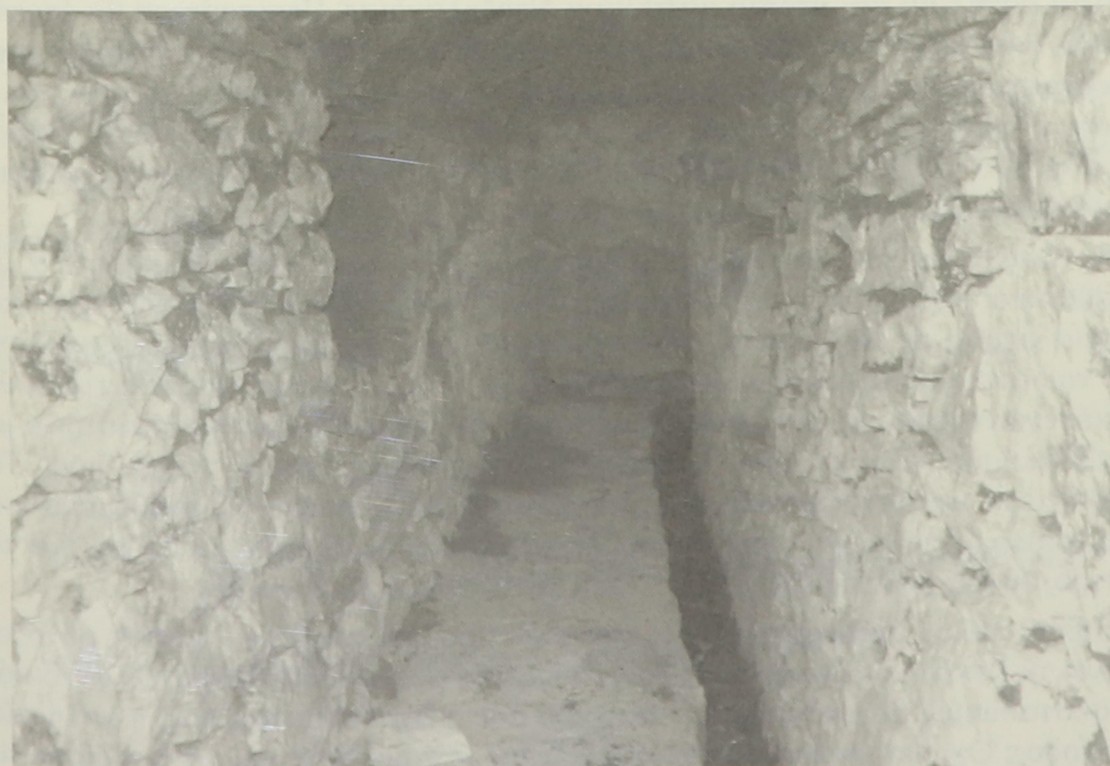
πηγής που διάβασα σε έγγραφο του 1861. Την έκπληξη διαδέχτηκαν ανάμεικτα συναισθήματα θαυμασμού, χαράς και λύπης. Μπροστά μου έτρεχε δροσερό το νερό της πηγής των εγγράφων, λιγοστό αφού καμιά φροντίδα δεν υπήρξε τα τελευταία 100 χρόνια.

Το νερό της πηγής έβγαινε από την άκρη μεγάλου βράχου. Οι μοναχοί με υπομονή πολλών χρόνων λάξευσαν το βράχο ακολουθώντας το δρόμο του νερού με την ελπίδα ότι φτάνοντας στην αρχή του, στη μάνα θα συναντούσαν περισσότερο νερό. Αναμφίβολα πέτυχαν, πλούσιο και δροσερό νερό. Σε μας όμως κληρονόμησαν ένα μνημείο σπάνιας ομορφιάς, που όμοιό του δεν έχει να επιδείξει η Θάσος.

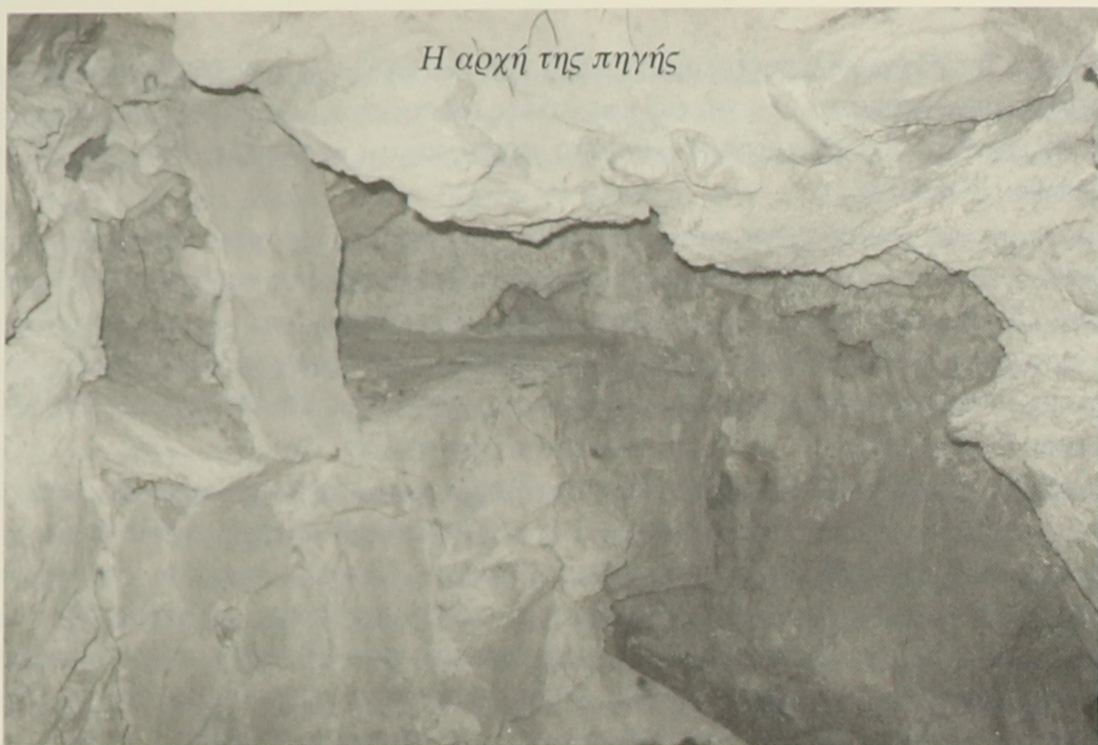
Όπως βλέπουμε στη φωτογραφία η είσοδος είναι απλή χωρίς στολίδια ή άλλα διακοσμητικά στοιχεία, πάνω υπάρχει ανακουφιστικό τρίγωνο ενώ δεξιά και αριστερά διακρίνονται οι αναλημματικοί τοίχοι. Παρόλα αυτά με την πρώτη ματιά καταλαβαίνει κανείς ότι πρόκειται για μνημείο με τη σφραγίδα του ανθρώπινου μόχθου και της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Το ύψος από την επιφάνεια του εδάφους ως την κορυφή του ανακουφιστικού τριγώνου είναι περίπου 1,80μ. ενώ το αυλάκι που άνοιξαν, έχει αρκετό μήκος και ικανό βάθος.

Την έκπληξη που περιμένει τον επισκέπτη αποτελεί ασφαλώς το εσωτερικό του μνημείου. Αποτελεί μικρογραφία του Ευπαλίνιου ορύγματος στη Σάμο. Ευρύχωρο τόσο σε πλάτος όσο και ύψος. Αριστερά και δεξιά διακρίνονται τοιχία για τη συγκράτηση του χώματος και τη διατήρηση της πηγής καθαρής. Ο αναγνώστης, αν κοιτάξει προσεκτικά τη φωτογραφία, θα νιώσει τον αγώνα που έδωσαν οι τεχνίτες της εποχής ώστε να φτάσουν στην άκρη του βράχου και στην αρχή της πηγής.

Θεωρώ μοναδική τύχη να επισκεφτώ και να δημοσιεύσω το άγνωστο αυτό

Το εσωτερικό της πηγής

μνημείο της Θάσου. Άραγε πόσο χρησιμότερη θα ήταν η δημοσίευση αυτή αν συγκινούσε αναγνώστες και τους οδηγούσε στις πρωτοβουλίες εκείνες ώστε να σωθούν ανάλογα μνημεία από την εγκληματική αδιαφορία μας; Το μνημείο αυτό μαζί με τόσα άλλα που υπάρχουν στην περιοχή του Κάστρου και των Λιμεναριών θα προσέδιδαν ποιότητα στον πολιτισμό μας και στις υπηρεσίες που προσφέρονται από τις τοπικές επιχειρήσεις τουρισμού. Η Θάσος επιτέλους δεν είναι μόνο τζατζίκι σουβλάκι και ντόπιο κατσικάκι Νεοζηλανδίας. Περισσότερο θα έπρεπε να είναι γνωστή για τον πολιτισμό της στο διάβα των αιώνων. Λίγοι γνωρίζουν τα επιτεύγματα του περίφημου ζωγράφου Πολύγνωτου της κλασικής αρχαιότητας, του επιγραμματοποιού Ζώσιμου, του ηθοποιού Ηγεμόνος, του φυσιοδίφη Ανδρoσθένους, του γλύπτη Πυθαγόρα αλλά και του νεότερου Πολύγνωτου, γλύπτη παγκόσμιας εμβέλειας.

Ας σκεφτούμε πως θα ήταν τα Λιμενάρια με το παλατάκι αξιοποιημένο, με προσβάσιμες τις αρχαίες στοές εξόρυξης στον Άγιο Ελευθέριο, με τις Τζίνες και τα ορυχεία ώχρας, με τα λιγοστά ασβεστοκάμινα, από τα οποία μερικά εξακολουθούν να διατηρούνται σε άριστη κατάσταση, με ό,τι έχει απομείνει από τις μεταλλευτικές εγκαταστάσεις του SPEIDEL, με τον μεσαιωνικό οικισμό του Κάστρου, με τα εξωκλήσια και τα όσα μνημεία πολιτισμού υπάρχουν γύρω μας. Τα περισσότερα καταστράφηκαν, άλλα έγιναν ανέξοδα κομματικά συνθήματα και άλλα, όπως οι γαλαρίες στον Άγιο Ελευθέριο και οι Τζίνες στο δρόμο για το Κάστρο, άθλιες χωματερές.

Μήπως φίλοι συγχωριανοί για την εγκατάλειψη αυτή δεν φταίνει μόνο οι Άγγλοι, οι Γάλλοι, οι Γερμανοί οι Τούρκοι και δεν ξέρω ποιοι άλλοι, αλλά ο δικός μας σκοταδισμός, το μίσος για την πατρίδα μας ο ωχαδερφισμός μας, η απληστία για κέρδος; Όχι δεν φταίνει συνέχεια οι άλλοι, φταίμε εμείς και μόνο εμείς με τις επιλογές που κάνουμε ή που επιτρέπουμε να κάνουν άλλοι αντί για μας.

Η μεταγραφή

Την υμετέραν και σεβαστήν μοι πανοσιολογιότητα ταπεινώς προσκυνούμεν μικροί και μεγάλοι γονυπετώσασπαζόμεθα την αγίαν σας δεξιάν,

Με το παρόν μας σπεύδωμεν να σας ειδοποιήσομε χάριτι θεία και δι' ευχών σας υγιαίνομεν μέχρι τούδε. Επομένως σας ειδοποιούμε δια τον ενταύθα συνάδελφόν σας παπά κυρ Ανάργυρον ο οποίος πολλούς κόπους κατέβαλε και καταγίνετε κάθε ημέρα πώς να ωφελήσει και προικίσει το ενταύθα μετόχιόν σας ως ελπίζομεν εις την βοήθειαν της θείας Μεταμορφώσεως ότι θέλει αποκατασταθεί εντός ολίγου μία μικράο ευλογημένος νύκτα και μέρα δε στέκεται, χωράφια ηγόρασε στέρνα μεγάλη άνοιξε με την ευχήν σας εβγήκε πολύ νερό και με τη θείαν βοήθεια θέλει αποκατασταθεί μπακτσές καλότατος τον οποίον τον έσπειρε και μπακτζιαβάνον έβαλε συκαμινιές εφύτευσε πολλάς, από αυτές δηλαδή τις συκαμινιές ζει ο τόπος μας με το να ετιμήθη το κουκούλιον, πολλήν χαράν το έχομεν, πρώτον ότι το άγιον μοναστήριον θα έχει μεγάλην βοήθειαν και υπόληψιν ομοίως και ημείς θα μένει καύχημα εις την χώραν μας και οι χωριανοί βλέποντες θα παρακινούνται εις την ελεημοσύνην περισσότερον. Ταύτα και ξαναπροσκυνούμεν, τη 22 Μαρτίου 1861, Αδάμ

Της πανοσιολογιότητος

Άπαντες οι κάτοικοι της χώρας μας μικροί και μεγάλοι ταπεινώς προσκυνούμεν.

Σημ. Στο έγγραφο αυτό θα επανέλθουμε εκτενέστερα σε επόμενα κεφάλαια αφού περιέχει σημαντικές πληροφορίες για τις ασχολίες των κατοίκων, αναφέρεται και στη στέρνα από την οποία, όπως θα δούμε, ξεκίνησε η γρήγορη παρακμή του μετοχίου.

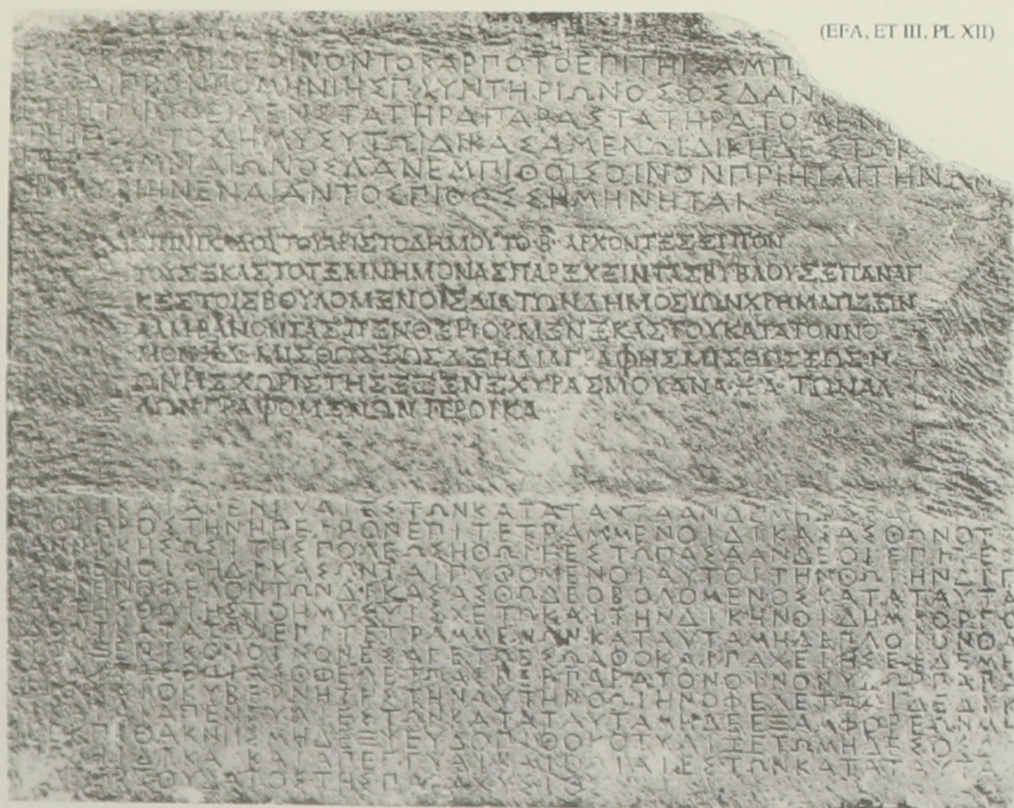
Ο Βούλης Λουκούμης και ο Νίκος Κυριατζίδης μπροστά στην πηγή

Νόμος του Κρασιού (Γλεύκος Μηδέ Οίνον)

Γράφει ο Τόνι Κοζέλι

Η επιγραφή αυτή βρέθηκε εντοιχισμένη σε Ρωμαϊκό κτήριο στην ΝΔ πλευρά της Αγοράς (Εικ. 1). Οι διαστάσεις της είναι: μήκος 0.88μ., ύψος 0.678μ. και πλάτος 0.20μ. Βρίσκεται στην έκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου Θάσου με τον αρ. Α12. Δημοσιεύτηκε πολλές φορές σε διάφορα περιοδικά¹. Στην επιφάνειά της είναι χαραγμένες τρεις επιγραφές, και έχει υποστηριχθεί ότι η αρχαιότερη χρονολογείται γύρω στο 420 π.Χ., η τρίτη επιγραφή από πάνω (στοιχηδόν), στα 400 π.Χ., και η μεσαία επιγραφή είναι Ρωμαϊκών χρόνων.

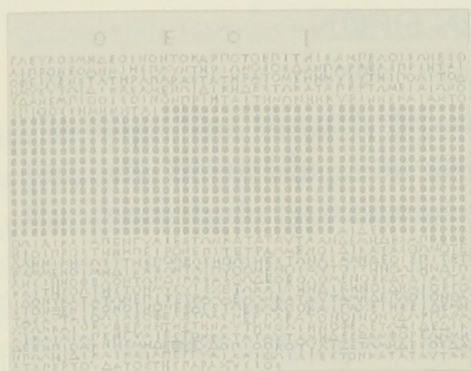

(EFA, ET III, PL XII)

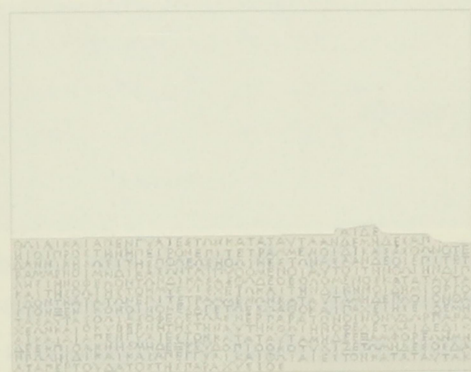
Εικ.1

Μελετώντας όμως πιο προσεκτικά τη στήλη παρατηρούμε ότι το τμήμα πάνω από τη χαμηλότερη επιγραφή είναι πελεκημένο σε βάθος 3 χιλιοστών, ώστε να δεχτεί τη νέα επιγραφή των ρωμαϊκών χρόνων (Εικ. 1). Στο κάτω τμήμα της στήλης υπάρχει η επιγραφή στοιχηδόν, ενώ στο άνω τμήμα το κείμενο της 'αρχαϊκής' επιγραφής είναι ξαναγραμμένο κατά τη Ρωμαϊκή περίοδο, όπως και το μεσαίο κείμενο της στήλης².

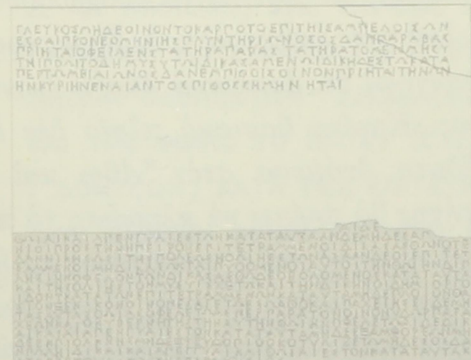
1

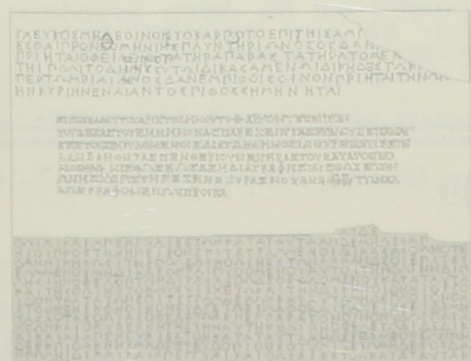
2

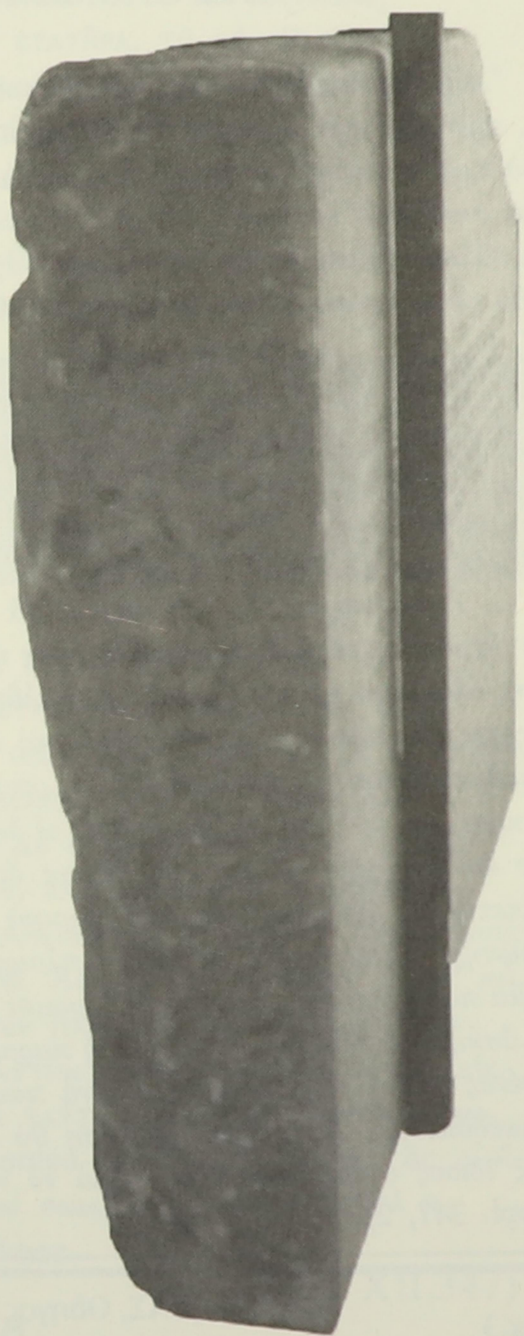
3

4

5

Πελεκημένη
επιφάνεια όγκου.
Εικ. 2

Ο πρωτότυπος όγκος άρχιζε με μεγαλύτερα γράμματα (0,05m) στο πάνω μέρος, με τη λέξη Θ Ε Ο Ι και σε 32 οριζόντιες γραμμές και 45 ορθογώνιες, περιείχε 1444 γράμματα. (εικ.2)

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Ἀπαγορεύεται νὰ ἀγοράζεται ὁ μοῦστος ἢ τὸ κρασί ἀπὸ ἀτρύγητα ἀμπέ-
λια, πρὶν ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ Πλυντηριῶνος· ὁ παραβάτης θὰ πληρώσῃ στα-
τήρα πρὸς στατήρα ἴσο ποσὸ μὲ τὴν ἀξία τῆς πώλησης, τὰ μισὰ στὴν πόλῃ, τὰ
ἄλλα μισὰ στὸν ἐνάγοντα. Ἡ δίκη θὰ εἶναι ἢ ἴδια μὲ αὐτὴν ποὺ ἐφαρμόζεται
στὰ «βίαια» (δίκη βιαίων). Γιὰ ὅποιον ἀγοράζει κρασί μέσα σὲ πιθάρια ἢ ἀγο-
ρὰ θὰ εἶναι ἔγκυρη μόνον ἂν σφραγιστοῦν τὰ πιθάρια (420/400, IG XII Suppl.
347, 1).

αφαιρεθέντα γράμματα

... Τὰ πρόστιμα κι οἱ ἐγγυήσεις θὰ εἶναι τὰ ἴδια· ἂν κανεὶς δὲν πληρώσῃ
τὴν ἐγγύηση, οἱ ἐπιτετραμμένοι «τῆς ἡπείρου» θὰ ἐνάγουν· ἂν κερδίσουν τὴ
δίκη, ὁλόκληρο τὸ πρόστιμο θὰ περιέλθῃ στὴν πόλῃ· ἂν οἱ ἐπιτετραμμένοι δὲν
ἐνάγουν, παρόλο ποὺ θὰ γνωρίζουν τὸ ἀδίκημα, θὰ πρέπει νὰ πληρώσουν οἱ
ἴδιοι διπλὸ πρόστιμο καὶ ὅποιος θέλει μπορεῖ νὰ τοὺς ἐνάγει μὲ τοὺς ἴδιους ὅρους·
θὰ κρατήσῃ τὸ μισὸ πρόστιμο καὶ οἱ δημιουργοὶ θὰ ἀσκήσουν δίωξη ἐναντίον
τῶν ἐπιτετραμμένων μὲ τοὺς ἴδιους ὅρους. Κανένα θασιακὸ πλοῖο δὲν ἐπι-
τρέπεται νὰ εἰσάγῃ κρασί στὰ χωρικὰ ὕδατα ἀνάμεσα στὸν Ἄθω καὶ στὸ
ἀκρωτήριο Παχεῖα· διαφορετικὰ ὁ πλοιοκτήτης θὰ πρέπει νὰ πληρώσῃ τὰ πρό-
στιμα ποὺ προβλέπονται γιὰ τὸ νέρωμα τοῦ κρασιοῦ καὶ ὁ καπετάνιος τὸ ἴδιο.
Ἡ ἀσκηση δικῶν καὶ ἡ καταβολὴ παραβόλου θὰ γίνωνν μὲ τοὺς ἴδιους ὅρους·
κανένας δὲ θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ πονλήσῃ λιανικῶς ἀπὸ ἀμφορέα, πιθάκη
ἢ ψευδοπιθάρι καὶ ὅποιος πονλήσῃ θὰ δικασθῇ καὶ θὰ δώσῃ ἐγγυήσεις μὲ
τοὺς ἴδιους ὅρους ποὺ ἰσχύουν γιὰ τὸ νέρωμα τοῦ κρασιοῦ (420/400 IG XII
Suppl. 347, 2).

Εικ.3

(ΓΑΣ, Οδηγὸς τῆς Θασοῦ, Αθῆνα 1974, σ.187-188)

Ἡ μετάφραση τῆς ἐπιγραφῆς

Ἡ πολὺ γνωστὴ ἐπιγραφὴ με τοὺς νόμους τοῦ κρασιοῦ γιὰ τὴ Θάσο ἀλλάζει σειρὰ
χρονολόγησης. Ἡ ἀρχαιότερη δὲν εἶναι ἡ πρώτη ἀπὸ πάνω, τὴν ὁποία δημοσίευσε ὁ
G. Daux, ἀλλὰ ἡ δευτέρη ποὺ εἶναι γραμμένη σὲ μορφὴ στοιχηδόν. Ἡ πρώτη
ἐπιγραφὴ πρέπει νὰ εἶναι ἀντίγραφο τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου τῆς δευτέρης
ἐπιγραφῆς, χαραγμένη στὸ ἄνω τμήμα τῆς στήλης, ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ γραφτεῖ καὶ ἡ
τρίτη ἐπιγραφὴ κατὰ τὴ ρωμαϊκὴ ἐποχὴ. Φαίνεται καθαρά ἡ πελεκημένη ἐπιφάνεια
στὴν ὁποία γράφτηκε ἡ πρώτη ἐπιγραφὴ σὲ βάθος 0.003μ. σὲ σχέση με τὴν
ἐπιφάνεια τῆς πρωτότυπης ἐπιγραφῆς.

I ΓΛΕΨΚΟΣ ΜΗΔΕ ΟΪΝΟΝ ΤΩ ΚΑΡΠΩ ΤΩ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΜΠΕ[ΛΟΙΣ ΩΝ]-
 ΕΣΘΑΙ ΠΡΟ ΝΕΟΜΗΝΗΣ ΠΛΥΝΤΗΡΙΩΝΟΣ· ΟΣ Δ' ΑΝ ΠΑ[ΡΑΒΑΣ]
 ΠΡΙΝΤΑΙ, ΟΦΕΙΛΕΝ ΣΤΑΤΗΡΑ ΠΑΡΑ ΣΤΑΤΗΡΑ, ΤΟ ΜΕΝ [ΗΜΥΣΥ]
 ΤΗΙ ΠΟΛΙ, ΤΟ Δ' ΗΜΥΣΥ ΤΩΙ ΔΙΚΑΣΑΜΕΝΩΙ. ΔΙΚΗ Δ' ΕΣΤΩ ΚΑ[ΤΑ]-
 5 ΠΕΡ ΤΩΜ ΒΙΑΙΩΝ. ΟΣ Δ' ΑΝ ΕΜ ΠΙΘΟΙΣ ΟΪΝΟΝ ΠΡΙΝΤΑΙ, ΤΗΝ ΩΝ-
 ΗΝ ΚΥΡΙΗΝ ΕΝΑΙ, ΑΝ ΤΟΣ ΠΙΘΟΣ ΣΗΜΗΝΗΤΑΙ.

III ΕΠΙ ΝΙΚΑΔΟΥ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ ΤΟ Β' ΑΡΧΟΝΤΕΣ ΕΪΠΟΝ·
 ΤΟΥΣ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΜΝΗΜΟΝΑΣ ΠΑΡΕΧΕΙΝ ΤΑΣ ΒΥΒΛΟΥΣ ΕΠΑΝΑΓ-
 ΚΕΣ ΤΟΙΣ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙΣ ΔΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΖΕΙΝ,
 ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΠΕΝΘΕΡΙΟΥ ΜΕΝ ΕΚΑΣΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟ-
 5 ΜΟΝ *ΧΔ*, ΜΙΘΩΣΕΩΣ ΔΕ Η ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΜΙΘΩΣΕΩΣ Η
 ΩΝΗΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΣ ΕΞ ΕΝΕΧΥΡΑΣΜΟΥ ΑΝΑ *ΧΑ*, ΤΩΝ ΑΛ-
 ΛΩΝ ΓΡΑΦΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΪΚΑ.

II [- - - - - ΑΙ ΔΕ]
 ΘΩΙΑΙ ΚΑΙ ΑΠΕΝΓΥΑΙ ΕΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑΥΤΑ· ΑΝ ΔΕ ΜΗΔΕΣ ΑΠ...
 [Η]Ι, ΟΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟΝ ΕΠΙΤΕΤΡΑΜΜΕΝΟΙ ΔΙΚΑΣΑΣΘΩΝ· ΟΤ[Ε]
 Δ' ΑΝ ΝΙΚΗΣΩΣΙ, ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ Η ΘΩΙΗ ΕΣΤΩ ΠΑΣΑ· ΑΝ ΔΕ ΟΙ ΕΠΙΤΕΤ-
 5 ΡΑΜΜΕΝΟΙ ΜΗ ΔΙΚΑΣΩΝΤΑΙ ΠΥΘΟΜΕΝΟΙ, ΑΥΤΟΙ ΤΗΝ ΘΩΙΗΝ ΔΙΠ-
 ΛΗΣΙΗΝ ΟΦΕΛΟΝΤΩΝ· ΔΙΚΑΣΑΣΘΩ ΔΕ Ο ΒΟΛΟΜΕΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΑΥΤΑ,
 ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΩΙΗΣ ΤΟ ΗΜΥΣΥ ΙΣΧΕΤΩ, ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΚΗΝ ΟΙ ΔΗΜΙΟΡΓΟ-
 Ι ΔΟΝΤ[ΩΝ] ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΤΕΤΡΑΜΜΕΝΩΝ ΚΑ[ΤΑ] ΤΑΥΤΑ· ΜΗΔΕ ΠΛΟΙΟΝ ΘΑ-
 ΣΙΟΝ ΞΕΝΙΚΟΝ ΟΪΝΟΝ ΕΣΑΓΕΤΩ ΕΩ ΑΘ[Ω] ΚΑΙ ΠΑΧΕΙΗΣ· ΕΙ ΔΕ ΜΗ,
 10 ΤΑΣ ΑΥΤΑΣ ΘΩΙΑΣ ΟΦΕΛΕΤΩ ΑΣΠΕΡ ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΟΪΝΟΝ ΎΔΩΡ ΠΑΡΑ-
 ΧΕΩΝ, ΚΑΙ Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ ΘΩΙΗΝ ΟΦΕΛΕΤΩ· ΑΙ ΔΕ ΔΙΚ-
 ΑΙ ΚΑΙ ΑΙ ΑΠΕΝΓΥΑΙ ΕΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑΥΤΑ· ΜΗΔΕ ΕΞ ΑΜΦΟΡΕΩΝ ΜΗ-
 ΔΕ ΕΚ ΠΙΘΑΚΝΗΣ ΜΗΔ' ΕΞ ΥΕΥΔΟΠΙΘΟ ΚΟΤΥΛΙΖΕΤΩ ΜΗΔΕΣ. ΟΣ Δ' Α-
 Ν ΠΩΛΗΙ, ΔΙΚΑΙ ΚΑΙ ΑΠΕΓΓΥΑΙ ΚΑΙ ΘΩΙΑΙ ΕΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑΥΤΑ Κ-
 15 ΑΤΑΠΕΡ ΤΩ ΎΔΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΧΥΣΙΟΣ.

(IG XII,347)

Eik.4

Η επιγραφή όπως είναι γραμμένη στα αρχαία ελληνικά στην Κλασική εποχή (II) και στη Ρωμαϊκή εποχή (III), και αντίγραφο (I) από το πρωτότυπο κείμενο, (Εικ. 2, 1,2,3,40).

¹ Y. Grandjean και F. Salviat, Οδηγός της Θάσου, EFA 2012, 224, εικ. 134. G. Daux, Nouvelles inscriptions de Thasos (1921-1924), 214, BCH50, 1926, IG XII, sup. 347 Règlements économiques.

² Παρουσιάστηκε στην ASMOSIA 7 στη Θάσο, 15-20 Σεπτεμβρίου 2003, με τίτλο Reinterpretation Of The Block Concerning The Wine Law In Thassos, αλλά δεν δημοσιεύτηκε τότε για διαφόρους

Θέμιδα Ζήδρου

Καλημέρα σας!!!

Τα μνημεία της μνήμης και της Ιστορίας του τόπου μας.

Καλογερικό και Βακούφικα στον Λιμένα και Παλατάκι στα Λιμενάκια, η σύγχρονη Ιστορία της Θάσου.... Αιγύπτιοι, μετόχια του Αγίου Όρους και ξένοι εκμεταλλευτές του φυσικού πλούτου του νησιού μας.

Όσο στέκονται ακόμη όρθια αυτά τα μοναδικά γοητευτικά ερείπια η μνήμη δεν σβήνει...

